

Paragraf 212. Karanie dziennikarzy za zniesławienie

Wpisany przez Administrator

Poniedziałek, 23 Listopad 2009 17:15 - Zmieniony Wtorek, 08 Grudzień 2009 08:32

23 listopada 2009 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka i Izba Wydawców Prasy zorganizowały konferencje w Centrum Prasowym PAP w Warszawie, na której ogłosiły raport autorstwa Dawida Sześciło pt. "**Paragraf 212. Karanie dziennikarzy za zniesławienie w polskiej praktyce**".

Jednocześnie obie organizacje skierowały apel do Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów i Marszałka Sejmu o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu depenalizację zniesławienia albo ewentualnie zniesienie z tego przepisu kary pozbawienia wolności.

Konferencja została otworzona przez Panią Adę Kostrz-Kostecką (PAP). W konferencji wzięli udział: **dr Wiesław Podkański** (Izba Wydawców Prasy), **dr Adam Bodnar** (Helsińska Fundacja Praw Człowieka),

Dawid Sześciło

(Helsińska Fundacja Praw Człowieka),

red. Cezary Łazarewicz

(„Polityka”),

red. Jacek Brzuszkiewicz

(„Gazeta Wyborcza”),

mec. Piotr Rogowski

(Agora),

dr Michał Zaremba

(UW).

Przyjęta właśnie przez parlament nowelizacja art. 212 Kodeksu karnego przewiduje pozostawienie – wbrew rządowemu projektowi – szczególnego przepisu przewidującego karę więzienia dla dziennikarzy (art. 212 par. 2). Projekt rządowy uchwalonej właśnie ustawy przewidywał całkowitą rezygnację z kary pozbawienia wolności w odniesieniu do zniesławienia w mediach. Tym większe zdumienie budzić musi przywrócenie przez Sejm i Senat tego rozwiązania. Jest to tym bardziej zaskakujące, że wcześniej czołowi politycy wielu partii deklarowali poparcie dla idei całkowitej depenalizacji zniesławienia, nie wspominając już o rezygnacji z karania za ten czyn więzieniem. Przytoczyć można m.in. wypowiedzi pani Julii Pitera (PO) czy prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego, który *expressis verbis* stwierdził, że „art. 212 Kodeksu karnego, który pozwala skazać na karę dwóch lat więzienia za pomówienie m.in. za pośrednictwem mediów, powinien przestać obowiązywać” (wypowiedź z 15 grudnia 2007 r., cyt. za: PAP).

Paragraf 212

Streszczenie raportu:

Praktyka działalności Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka i Izby Wydawców Prasy od wielu lat dostarcza dowodów na nadmiar ingerencji państwa w swobodę wypowiedzi prasowej. Jej podstawowym przejawem jest sięganie po sankcje karne w związku z przypadkami naruszania przez media dóbr osobistych. Najczęstszym i najbardziej dolegliwym środkiem represji pozostaje od lat odpowiedzialność karna za zniesławienie (art. 212 Kodeksu karnego). Od chwili wejścia w życie obecnie obowiązującego k.k. skazano na jego podstawie już 1069, w tym

Paragraf 212. Karanie dziennikarzy za zniesławienie

Wpisany przez Administrator

Poniedziałek, 23 Listopad 2009 17:15 - Zmieniony Wtorek, 08 Grudzień 2009 08:32

241 osób otrzymało karę pozbawienia wolności. Ministerstwo Sprawiedliwości nie gromadzi danych wskazujących, ilu wśród skazanych to dziennikarze, ale według danych Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich tylko w latach 2005-2006 sądy wydały 23 wyroki skazujące dziennikarzy, a w 102 przypadkach zadecydowały o umorzeniu.

Polski ustawodawca pozostaje nieugięty i opiera się postulatami wyrugowania przepisów umożliwiających stosowanie sankcji karnych w związku z publikacjami prasowymi. Do satysfakcjonujących zmian w prawie nie doprowadziły liczne interwencje ze strony ważnych instytucji międzynarodowych (Rady Europy, OBWE) oraz orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka – zasadniczo przeciwnego jakimkolwiek prawnokarnym ograniczeniom wolności wypowiedzi.

Zdaniem Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka i Izby Wydawców Prasy skala problemu narzuca potrzebę pilnych zmian legislacyjnych, mimo że przedstawienie „suchych” statystyk wyroków skazujących za zniesławienie czy znieważenie może nie przekonywać o wadze problemu i konieczności zmian. Dużo więcej daje prezentacja poszczególnych postępowań karnych prowadzonych przeciwko dziennikarzom, także tych, które nie doprowadziły do skazania. Już samo postawienie zarzutów i pozostawanie w stanie oskarżenia jest środkiem represji i studzi zapał mediów do ujawniania informacji istotnych dla interesu publicznego. Udowodnienie potrzeby dekryminalizacji zniesławienia nie następuje trudności, gdy można na tę kwestię spojrzeć z perspektywy indywidualnych przypadków. Wówczas okazuje się, że art. 212 k.k. niejednokrotnie był i jest wykorzystywany jako instrument zastraszania dziennikarzy, a sądy rozpoznające sprawy o zniesławienie nie były w stanie wykazać się wrażliwością i zrozumieniem dla roli, jaką w społeczeństwie demokratycznym spełniają media.

Materiały z konferencji:

[Pełny tekst raportu "Paragraf 212. Karanie dziennikarzy za zniesławienie w polskiej praktyce" \[PDF\]](#)

[Pełny tekst apelu HFPC i IWP skierowanego do Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów i Marszałka Sejmu \[PDF\]](#)

[Article 19 - Criminal Defamation Briefing Note](#)

Zapis audiowizualny konferencji:

1. Wstęp i przedstawienie uczestników konferencji

2. dr Wiesław Podkański (Izba Wydawców Prasy)

3. dr Adam Bodnar (Helsińska Fundacja Praw Człowieka)

Paragraf 212. Karanie dziennikarzy za zniesławienie

Wpisany przez Administrator

Poniedziałek, 23 Listopad 2009 17:15 - Zmieniony Wtorek, 08 Grudzień 2009 08:32

4. Dawid Sześciło (Helsińska Fundacja Praw Człowieka)

5. red. Cezary Łazarewicz ("Polityka")

6. red. Jacek Brzuszkiewicz ("Gazeta Wyborcza")

7. mec. Piotr Rogowski (Agora)

8. dr Michał Zaremba (Instytut Dziennikarstwa UW)

9. dr Wiesław Podkański - przedstawienie apelu IWP i HFPC do Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów oraz Marszałak Sejmu

10. Jakie są argumenty za depenalizacją zniesławienia skoro Trybunał Konstytucyjny uznał ją za zgodną z Konstytucją, a także wiele państw tzw. "starych demokracji" przewiduje odpowiedzialność karną za zniesławienie? Czy nie istnieje zagrożenie, że przesunięcie ciężaru ochrony reputacji na pole odpowiedzialności cywilnej spowoduje wzrost dochodzonych kwot zadośćuczynienia? Odpowiada A. Bodnar, W. Podkański, P. Rogowski .

11. Co w sytuacjach, gdy dziennikarz nie napisał prawdy? Odpowiada: W. Podkański, P. Rogowski.

12. Czy przedstawiane w raporcie przypadki A. Marka, R. Rewińskiego, K. Sakiewicza i K. Hejke powinny być traktowane na równi z innymi? (K. Sobczak, Lex.pl). Odpowiada: D. Sześciło, A. Bodnar, W. Podkański, P. Rogowski.

Paragraf 212. Karanie dziennikarzy za zniesławienie

Wpisany przez Administrator

Poniedziałek, 23 Listopad 2009 17:15 - Zmieniony Wtorek, 08 Grudzień 2009 08:32

Media o konferencji i raporcie:

Rzeczpospolita (23 listopada 2009 r.), Marek Domagalski - [*Prawo karne ciągle mrozi wolność słowa*](#)

PAP (23 listopada 2009 r.): [*Fundacja Helsińska i wydawcy prasy: nie karać za zniesławienie*](#)

Dziennik Gazeta Prawna (24 listopada 2009 r.), Katarzyna Wójcik-Adamska - [*Za nieprawdziwą informację dziennikarzowi grozi więzienie*](#)

Lex.com.pl (24 listopada 2009 r.), Krzysztof Sobczak - [*Wydawcy i dziennikarze: za zniesławienie nie karać więzieniem!*](#)

Trybuna (24 listopada 2009 r.) - *Cywilny wystarczy*

Polskieradio.pl (23 listopada 2009 r.) - [*Apel do polityków: brońcie wolności słowa w Polsce*](#)

Polskie Radio Białystok.pl (23 listopada 2009 r.) - [*Kary dla dziennikarzy za zniesławienie zbyt srogie*](#)